

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2018

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie
- het college geeft een toelichting op deze verklaring
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college

De vangnetuitkering is gebaseerd op een solidariteitsprincipe tussen gemeenten: de vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget van twee jaar na het tekortjaar. Deze aanvraag beoogt, naast de gemeenteraad, ook andere gemeenten inzicht te geven dat het college inspanning heeft geleverd om het tekort te reduceren.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college kan een vangnetuitkering uitsluitend aanvragen via dit aanvraagformulier, dat is vastgesteld door de minister. Elke aanvraag geldt alleen voor het betreffende tekortjaar. Bij een volgend tekort (boven de risicodrempel) moet dus opnieuw een aanvraag worden ingediend.

Met een ingevuld aanvraagformulier geeft het college de gemeenteraad inzicht in de getroffen maatregelen om het tekort te reduceren. Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren.

Het college dient het ingevulde aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2019 hebben ontvangen. De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag. Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website:

<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2018>.

Wat wordt verwacht van gemeenteraadsleden?

Hieronder verklaart het college maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad wordt gevraagd om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

Welke punten vragen de aandacht van de gemeenteraad? Uit welke onderdelen moet dat inzicht bestaan?

- Het college geeft de gemeenteraad via een globale analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd).
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.

Op de website van de VNG wordt [de brief aan de Raadsleden](#) over de VU 2018 gepubliceerd.

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Hieronder beschrijft het college een analyse van de oorzaken van het tekort.

De uitgaven aan uitkeringen van de voormalige gemeente Werkendam over 2018 overstijgen de drempel van 5% van het aan die gemeente toegekende BUIG-budget.

Het tekort op het BUIG-budget bedraagt € 187,434,00.

Op basis van de in deze aanvraag weergegeven analyse verzoekt het college van burgemeester en wethouders de gemeente Altena om een aanvullende uitkering ad € 33.269,00 op het ontvangen budget als bedoeld in artikel 69 van de Participatiewet. Het college heeft de in deze aanvraag opgenomen verklaring door middel van een raadsvoorstel aan de gemeenteraad van de gemeente Altena voorgelegd. Dit voorstel, en het instemmen met de verklaring van het college, is behandeld in de raadsvergadering van 25 juni 2019.

Het college heeft een analyse gemaakt van de oorzaken van het tekort en van de te verwachten ontwikkelingen voor de toekomst.

Oorzaken van het tekort

Het college signaleert de volgende oorzaken die hebben geleid tot het tekort:

- ✓ De uitstroom van jongeren met arbeidsbeperkingen naar garantiebannen, met inzet van loonkostensubsidie, verloopt inmiddels beter dan het jaar ervoor. Maar het blijkt dat werkgevers toch nog terughoudend zijn met het aanbieden van banen aan deze doelgroep. De instroom van deze categorie personen is groter dan de uitstroom.
- ✓ De instroom van statushouders zorgde het afgelopen jaar eveneens voor een toename van het uitkeringsbestand, ook al was de instroom lager dan het jaar ervoor. Ruim 40% van het uitkeringsbestand bestaat op dit moment uit personen met een niet-westerse achtergrond. Vanwege een onvoldoende taalniveau, blijkt het moeilijk om het gros van deze mensen snel aan een betaalde baan te helpen.
- ✓ Ook ouderen in de bijstand vormen een groep voor wie het moeilijker is om een betaalde baan te vinden.
- ✓ In 2018 vonden 30 uitkeringsgerechtigden van de voormalige gemeente Werkendam een reguliere baan. Toch blijft het moeilijk en arbeidsintensief om deze mensen aan een betaalde baan te helpen. Het merendeel van het uitkeringsbestand is ongeschoold en bezit geen startkwalificatie. Op de arbeidsmarkt is onvoldoende vraag naar ongeschoolde arbeid. De vraag op de arbeidsmarkt trekt wel aan, maar sluit in veel gevallen niet aan op het aanbod vanuit de Participatiewet.

Verwachte ontwikkelingen met betrekking tot het tekort in de komende jaren

Het tekort van Werkendam is teruggelopen van € 588.469 in 2017 naar € 334.498 in 2018. Het uitkeringsbestand Participatiewet daalde van 258 naar 247 huishoudens.

De vraag in hoeverre we in 2019 en volgende jaren opnieuw met een tekort te maken hebben, hangt af van een aantal ontwikkelingen:

- ✓ Wat wordt de omvang van het BUIG budget in de komende jaren?
- ✓ Blijft de instroom van statushouders relatief laag (zoals in 2018), of krijgen we te maken met een nieuwe toestroom van statushouders?
- ✓ Gaat de werkgelegenheid voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt toenemen, of gebeurt dit niet?
- ✓ Zullen werkgevers eerder bereid zijn uitkeringsgerechtigden met arbeidsbeperkingen een dienstverband aan te bieden?
- ✓ Zullen de plannen van het ministerie SZW om verbeteringen aan te brengen in de procesgang, zorgen voor een hogere uitstroom?

Op deze vragen valt op dit moment geen duidelijk antwoord te geven. Een bijkomend aspect is, dat de gemeente Werkendam sinds 1 januari 2019 niet langer meer als zelfstandige gemeente bestaat, maar als gevolg van een doorlopen herindelingstraject is opgegaan in de nieuwgevormde gemeente Altena. Het blijft afwachten hoe de ontwikkelingen zullen verlopen. Dit wil niet zeggen dat wij maar lijdzaam afwachten.

We blijven er alles aan doen om het uitkeringsbestand in 2019 en de jaren daarna te laten dalen. Hiervoor hebben we zowel interne- als externe maatregelen genomen. (Zie onderdelen B1, B2 en B3)

B. Uitgevoerde interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne (B1) en externe maatregelen (B3) zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Bij B2 wordt beschreven wat de wijze van consultatie was om te komen tot externe maatregelen.

B1. Interne maatregelen

Het tekort van de voormalige gemeente Werkendam is teruggelopen van € 588.469,00 in 2017 naar € 334.498,00 in 2018.

Het college van burgemeester en wethouders van Werkendam heeft onder andere de volgende maatregelen genomen die een bijdrage moeten leveren aan een verdere tekortreductie.

a. Inburgeringsplichtigen

- ✓ Statushouders die nog met hun inburgeringstraject bezig zijn, bieden we naast hun taallessen werkstages of vrijwilligerswerk aan. Als statushouders geslaagd zijn voor hun inburgeringsexamen, bieden we ze aanvullende taallessen aan, in combinatie met werkstages. Ook van taalcoaches maken we gebruik. Dit alles om de kansen op het vinden van een werkring te vergroten.

b. Pro- en Vso-scholen: casusoverleg

- ✓ We organiseren periodieke casusoverleggen met de Praktijkscholen (Pro) en de scholen voor Voortgezet speciaal onderwijs (Vso). Daarnaast hebben we frequent overleg met het

Werkgeversservicepunt MidZuid. Dit alles dient ertoe om jongeren in het doelgroepenregister zo goed mogelijk naar een passende baan te begeleiden.

c. *Werkgevers ontzorgen*

- ✓ Werkgevers ontzorgen we zoveel mogelijk, door het inzetten van diverse voorzieningen. Zoals jobcoach, werkplekaanpassing, loonkostensubsidie etc.

B2. Toelichting consultatie t.b.v. externe maatregelen

Het dienstjaar 2018 is het laatste jaar geweest dat de gemeente Werkendam heeft bestaan als zelfstandige gemeente. In de laatste jaren heeft de gemeente Werkendam samen met de gemeenten Aalburg en Woudrichem een herindelingstraject doorlopen. Per 1 januari 2019 zijn de drie gemeenten opgegaan in de nieuw gevormde gemeente Altena.

Het dienstjaar 2018 heeft voornamelijk in het teken gestaan van de voorbereidingen en ontwikkelingen rond de herindeling. De drie gemeenten zijn in het herindelingstraject begeleid door organisatieadviesbureau Twynstra Gudde. In samenwerking met dit bureau is een toekomstvisie voor het Sociaal Domein ontwikkeld. Daarnaast hebben de drie gemeenten voor het organisatiemodel en de personele bezetting in de nieuwe gemeente zich laten begeleiden door organisatieadviesbureau BuitenhekPlus.

Naast deze operatie heeft de gemeente Werkendam geen andere externe partij ingehuurd voor aanvullende adviezen op het gebied van de Participatiewet.

Op basis van een in 2017 uitgebracht advies van KplusV organisatieadvies heeft het college van Werkendam in de jaren 2017 en 2018 extra personeel ingezet, onder andere Inkomensconsulenten en Uitstroomconsulenten ter intensivering van rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitvoering en verder nog een debiteurenmedewerker ter intensivering van de terugvorderings- en verhaalsactiviteiten.

Tot slot heeft het college in de periode van 1 september 2018 tot medio december 2018 extra menskracht aangetrokken (naast de uitbreiding die al was gebaseerd op grond van het advies van KplusV) om het beheer van de uitvoering tot het moment van de herindeling op orde te houden. Daarnaast is er een inhaalslag geweest met betrekking tot het op orde brengen van de uit te voeren heronderzoeken.

Ons college is van oordeel dat het college van burgemeester en wethouders van Werkendam gedurende het herindelingstraject de juiste maatregelen heeft genomen om het beheer op orde te houden en verder te werken aan een reductie van de tekorten. De inspanningen hebben ertoe geleid dat het tekort van Werkendam is teruggelopen van € 588.469,00 in 2017 naar € 334.498,00 in 2018.

Aanvullende opmerking:

De gemeente Werkendam werkte ten aanzien van de uitvoering van de participatiewet sinds 2001 samen met de gemeente Woudrichem. Laatstgenoemde gemeente kende in 2017 een tekort van € 319.190,00 (en heeft over dit dienstjaar een Vangnetuitkering aangevraagd). Dit tekort is in 2018 teruggelopen naar € 52.327,00. Dit is minder dan 5% van het aan deze gemeente toegekende BUIG-budget. Voor deze gemeente zal dan over 2018 geen Vangnetuitkering worden aangevraagd.

B3. Externe maatregelen

De belangrijkste externe ontwikkelingen in 2018 hadden te maken met de voorbereidingen op de gemeentelijke herindeling van 1 januari 2019. (zie paragraaf B2) Daarnaast valt verder nog te vermelden:

- ✓ Er is een nieuw personeelsplan opgesteld en er zijn vier wijklocaties gevormd. Vanuit deze wijklocaties werken de consultants van het team Participatiewet nauw samen met hun collega's van de teams Wmo en Jeugd.
- ✓ Zowel onze eigen consultants als het werkgeversservicepunt MidZuid leggen contacten met werkgevers. Dit gebeurt in afstemming met elkaar.
- ✓ We plaatsen daar waar mogelijk uitkeringsgerechtigden op werkstages, als voorbereiding op latere uitstroom naar betaald werk.
- ✓ Vluchtelingenwerk Altena ontvangt extra subsidie voor het in dienst nemen van een arbeidscoach, die op zoek gaat naar mogelijkheden voor uitstroom van statushouders.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect.

De ingezette maatregelen in 2017 en 2018 voor wat betreft de inzet van extra personeel en verbetering van de werkprocessen (in 2017 en doorgezet in 2018, welke zijn vermeld op pagina 8 van de aanvraag Vangnetuitkering 2017) hebben een doorwerking naar 2019.

Daarnaast is in het kader van de herindeling de formatie van het Team Participatiewet herijkt en op sterkte gebracht.

In de nieuwe organisatie is hoogwaardige intake ingevoerd door de inzet van triagisten.

Het uitvoeren van het debiteurenbeheer is vast onderdeel van het team geworden.

Er is geïnvesteerd in verdere verstrekking van het kwaliteitsbeheer en juridische ondersteuning.

De interne samenwerking van het Team Participatiewet met de Teams Wmo en Jeugd is door de invoering van Wijkteams versterkt.

De samenwerking met het werkgeversservicepunt MidZuid, met de organisatie van Vluchtelingen Werk en met partijen op het terrein van arbeidsre-integratie wordt verder geïntensiveerd.

Het college is van oordeel dat de samenhang van alle maatregelen bijdraagt aan een verdere tekortreductie.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Altena verklaart dat het voor 15 augustus 2019 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

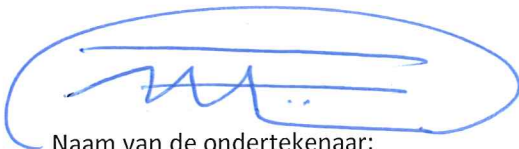
Datum,

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:
Drs. A.J.E. van der Werf - Bramer

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:
M.A. Fränzel MSc

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad stelt de gemeenteraad vast dat het college inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen interne en externe maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort verder te reduceren.

De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. Het is geen vereiste dat de gemeenteraad het eens is met de getroffen maatregelen.

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2019.

De gemeenteraad van de gemeente Altena stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Ondertekening in dit formulier is een vereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen.

Datum: _____

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar:

M.A. Fränzel MSc

De griffier,

Naam van de ondertekenaar:

Drs. S.J. Peet

Toelichting op het aanvraagformulier bij het uitgebreide verzoek voor de ambtelijke ondersteuning van het college

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's aanpast.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2018 dient uiterlijk op 15 augustus 2019 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2019 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

U vindt onderaan dit formulier meer achtergrondinformatie over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa. Op de website www.toetsingscommissievp.nl kunt u meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag.

Waarom zijn er twee versies van dit formulier?

Van dit formulier bestaan twee versies: 'basisverzoek' en 'uitgebreid verzoek'. De versie die u moet gebruiken is afhankelijk van het volgende:

- indien uw gemeente zowel over 2016 als over 2017 geen vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'basisverzoek'.
- indien uw gemeente over 2016 en/of over 2017 wel een vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'uitgebreid verzoek'.

De verklaring van het college verschilt tussen een 'basisverzoek' en een 'uitgebreid verzoek'.

Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?

De vangnetaanvraag bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Onderdeel 1 bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag kunt u het antwoord invoegen. U kunt

eventueel tabellen of grafieken invoegen. U kunt aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag. Hieronder wordt per vraag aangegeven wat verwacht wordt van de beantwoording.

Daarna dient in onderdeel 2 de gemeenteraad te tekenen voor haar instemming met de verklaring van het college. Dit mag niet worden vervangen door het in- of toevoegen van een gemeenteraadbesluit.

Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?

Het uitgangspunt van de aanvraag van de vangnetuitkering is dat elke gemeente – ongeacht het aantal inwoners – zelfstandig de aanvraag moet kunnen voorbereiden en indienen. Dat houdt in dat alleen het opstellen van de aanvraag geen reden is om een extern bureau te betrekken. Daarbij wordt benadrukt dat het aan het lokale bestuur is hoe uitgebreid de vragen in het aanvraagformulier worden beantwoord, mits deze vragen duidelijk worden beantwoord. De beantwoording van de vragen in het aanvraagformulier is verplicht. Dat geldt niet voor de suggesties in de onderstaande toelichting. Op de pagina 'beoordeling en advisering' over de VU 2018 wordt een en ander eveneens toegelicht.

Informatie over eerdere aanvragen

Gemeenten willen van elkaar leren om tekorten te reduceren op het budget dat zij hebben voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Vangnetaanvragen kunnen daarbij behulpzaam zijn. Daarom zijn alle vangnetaanvragen over 2017 beschikbaar via deze website.

In een vangnetaanvraag verklaart het college van B&W maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. In de aanvraag geeft het college een toelichting op de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren (vraag A aanvraagformulier). Ook worden oorzaken van het tekort (vraag B aanvraagformulier) genoemd en wordt het beoogde effect (vraag C aanvraagformulier) toegelicht.

Gemeenten hebben, tijdens verschillende bijeenkomsten, aangegeven interesse te hebben in vangnetaanvragen van andere gemeenten. De vangnetaanvragen waren reeds openbaar op gemeentelijke websites, omdat de vangnetaanvraag op de agenda staat van de gemeenteraad. Op verzoek van gemeenten zijn vanaf nu alle vangnetaanvragen over 2017 gebundeld op deze website.

De vangnetaanvragen van de VU 2017 zijn beschikbaar in de zip bestanden op de website. Deze bestanden staan in de sectie [documenten](#). De toetsingscommissie heeft bij een aantal aanvragen een verzoek gedaan om aanvullende informatie. Deze correspondentie is eveneens opgenomen (na verwijdering van persoonsgegevens).

Ook is een [tweetal tools](#) gepubliceerd, daarin kunt u zien hoe u de gewenste informatie makkelijker kunt vinden.

In de [handleiding bij de beide tools](#) kunt u bovenstaande informatie nalezen en krijgt u uitleg over het gebruik van de beide tools.

Toelichting per vraag

Het college van de tekortgemeente verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Alle vragen moeten worden beantwoord. Hieronder staat een toelichting bij vraag A, B en C. Hieronder staan suggesties bij vraag A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

Onderdeel A

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt een analyse van de oorzaken van het tekort beschreven. Onder een analyse van de oorzaken van het tekort wordt verstaan: 'de ontwikkeling van de uitgaven en de oorzaken daarvan.'

Suggesties bij de beantwoording van A

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat opnieuw een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij ook gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2018¹ en/of de Benchmark van Divosa².
- U kunt in de analyse ook beschrijven wat het effect is van getroffen maatregelen in voorgaande jaren.

Onderdeel B

Indien uw gemeente over 2016 en/of 2017 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2018 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering

---

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2017/10/12/rekentool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2018>

² www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark

moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort. Omschrijf de interne maatregelen onder B1 en de externe maatregelen onder B3. Bij B2 beschrijft u per maatregel hoe de externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot deze externe maatregel.

Hieronder staat toegelicht wat wordt bedoeld met 'externe maatregelen'.

- *Waar moet ik op letten bij het beantwoorden van vraag B?*
Van het college wordt verwacht duidelijk te beschrijven hoe externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- *Wat is een externe maatregel?*
Met 'externe maatregel' wordt bedoeld: een maatregel die is getroffen naar aanleiding van externe consultatie.
- Voorbeelden van externe consultatie zijn onder andere:
  - gebruik maken van goed werkende maatregelen van andere gemeenten,
  - inwinnen van advies bij andere gemeenten,
  - gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, bijeenkomst van Divosa,
  - gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking,
  - gebruik maken van de publicatie van aanvragen van eerdere jaren en de betreffende tools op de website van de toetsingscommissie en op basis daarvan advies inwinnen over deze maatregelen of
  - advies van een adviesbureau.
- *Wat wordt aangemerkt als 'extern'? Enkele aandachtspunten:*
  - Externe consultatie betekent consultatie met een organisatie buiten de grenzen van de gemeente. Een veel gestelde vraag is of een WGR, ISD of RSD als extern wordt aangemerkt. Het antwoord hierop is, dat het voor de hand ligt dat de consultatie buiten een gemeenschappelijke regeling (ISD of RSD) plaats vindt. Omdat dit echter niet tijdig (namelijk voor 1-1-2018 op de website en in het beoordelingskader van de commissie) is gecommuniceerd, wordt dit voor de vangnetuitkering 2018 nog als goed gerekend. Vanaf de vangnetuitkering 2019 en later is dat niet meer het geval.
  - Het samenwerken met een externe partij voldoet als 'externe maatregel' indien binnen deze samenwerking consultatie heeft plaatsgevonden. Beschrijf duidelijk op welke wijze de consultatie in deze samenwerking heeft geleid tot de getroffen maatregel.
  - Het uitvoeren van een maatregel door een externe partij voldoet pas als 'externe maatregel' indien deze maatregel is getroffen naar aanleiding van consultatie van een externe partij (dat

kan de uitvoerende partij zijn). Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt.

- *Wanneer moeten maatregelen zijn getroffen?*

De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek. Een (interne of externe) maatregel moet daadwerkelijk zijn getroffen voor de datum van indiening.

- *Moet het steeds een nieuwe maatregel zijn?*

Van het college wordt verwacht om te analyseren wat de oorzaken zijn van het tekort, wat hieraan inmiddels is gedaan en wat hiervan de effecten per jaar zijn. En vervolgens of, in dat licht, al dan niet nodig is om tot extra maatregelen te komen ten einde het tekort verder te reduceren.

Die afweging is aan het lokaal bestuur. Het college dient wel de gemeenteraad inzicht te verschaffen over deze afweging. Deze afweging dient dan ook in dit onderdeel te worden beschreven.

In alle gevallen dient het college externe maatregelen te nemen. Dat kunnen ook, afhankelijk van de hiervoor genoemde afweging, bestaande maatregelen zijn, die in hun effect meerjarig doorlopen.

- *Wat wordt bedoeld met '(aanvullende)' maatregelen*

Hiervoor is aangegeven of het steeds nieuwe maatregelen moeten zijn. Dit is een afweging van het lokaal bestuur. Om die reden wordt het woord 'aanvullende' tussenhaakjes gezet.

Suggesties bij de beantwoording van B

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen eerder getroffen maatregelen (voorafgaande jaren) en nieuwe (nog te treffen, lopende het jaar tot indiening).
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan en waaraan uw gemeente een bijdrage levert.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Onderdeel C

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de verdere tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect. Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage aan* de reductie van het tekort.

In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen heeft getroffen waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren. Verder reduceren kan ook worden geïnterpreteerd als maatregelen die een reducerend effect hebben op de stijging van de uitgaven. Dus wordt hier verwacht om inzichtelijk te maken dat maatregelen zijn getroffen waarmee het college verwacht/beoogt de eerdere bijdrage aan de neerwaartse trend te vervolgen.

De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen en geeft ook geen oordeel over de mate van tekortreductie. De commissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag.

Het college dient de gemeenteraad inzicht te verschaffen dat met alle getroffen maatregelen te samen sprake is van een extra (optimale) inspanning om het tekort te reduceren. Het verklaren en dit inzichtelijk maken is voldoende.

Hierop wordt niet inhoudelijk, maar slechts procedureel getoetst (wordt dit door de verklaring van het college e.e.a. voldoende inzichtelijk aan de gemeenteraad). De commissie beoordeelt of de beoogde stappen worden beschreven.

Suggesties bij de beantwoording van C

- Geef inzicht in de redenering op basis waarvan het college verwacht dat het tekort verder reduceert met de onder B genoemde maatregelen.
- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.
- U kunt aangeven op welke wijze het college de effecten van de maatregelen monitort.

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring van het college voor een basisverzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring van het college voor een uitgebreid verzoek kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2018 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een factsheet maatregelen uitgegeven.